

พอดแคสต์ สื่อทางเลือกใหม่: กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง สหรัฐอเมริกาและไทย

PODCAST, THE NEW MEDIA:
COMPARATIVE CASE STUDIES
BETWEEN USA AND THAILAND

ชนินทร์ เพ็ญสูตร*

Chanintorn Pensute*

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Faculty of Political Science and Public Administration, Chiang mai University,
Chiang mai 50200 Thailand

Corresponding author E-mail: chanintorn.p@cmu.ac.th*

บทคัดย่อ

พอดแคสต์ในประเทศสหรัฐอเมริกาเริ่มจุดเปลี่ยนที่ทำให้กลายมาเป็นสื่อในกระแสหลักจากการพัฒนาเทคโนโลยีและการพัฒนาของพอดแคสต์ในด้านคุณภาพ ปัจจุบันพอดแคสต์ในประเทศสหรัฐอเมริกาสามารถสร้างรายได้หลักให้แก่ผู้จัดรายการ อนาคตของพอดแคสต์ในสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มการเติบโตเพิ่มขึ้นทั้งในด้านจำนวนพอดแคสต์ จำนวนผู้ฟัง กระแสรายได้ และคุณภาพเนื้อหา พอดแคสต์ในประเทศไทยถือกำเนิดมาจากบุคคลที่ชอบฟังพอดแคสต์จนกลายมาเป็นผู้จัดรายการพอดแคสต์ พอดแคสต์ในประเทศไทยในปัจจุบันยังไม่สามารถก้าวผ่านไปได้เป็นสื่อกระแสหลักได้เพราะปัญหาพื้นฐานด้านการมีความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยี นอกจากนี้ ยังไม่มีพอดแคสต์ใดที่สามารถสร้างรายได้จากพอดแคสต์เป็นหลัก อย่างไรก็ตาม พอดแคสต์ในประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะเติบโตขึ้นในด้านจำนวนรายการ ผู้จัดรายการ ผู้ฟังรายการ และรายได้จากการโฆษณาในพอดแคสต์ ในส่วนของคุณภาพเนื้อหายังไม่พบแนวโน้มในการพัฒนาคุณภาพของเนื้อหารายการ

คำสำคัญ : การสื่อสาร พอดแคสต์ พอดแคสเตอร์ สื่อ สื่อใหม่

Abstract

Podcasts in the United States have their turning point in becoming mainstream media as a result of technology development and content quality, enabling U.S. podcasters to generate major incomes. In the future, podcasts in the U.S. are expected to experience increases in the number of podcasts, listeners, and revenue stream as well as improvements in quality content.

In Thailand, podcasts originated from those who like to listen to podcasts and turned into podcasters. Thailand podcasts cannot become mainstream media due to insufficient technology literacy. However, podcasts in Thailand experienced an upward trend regarding the number of podcasts, podcasters, and listeners as well as an increase in advertising income, but no sign of an upward trend in quality content development have been found.

Keywords : Communications, Podcast, Podcaster, Media, New media

บทนำ

พอดแคสต์ (Podcast) ถือเป็นสื่อชนิดใหม่ในประเทศไทยที่เป็นช่องทางในการสื่อสารระหว่างคนเล่าเรื่องและผู้ฟังเรื่องเล่า ข้อดีของพอดแคสต์คือผู้ใช้บริการสามารถใช้บริการพอดแคสต์ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เพียงแต่ต้องมีอุปกรณ์ตัวกลางในการเข้าถึง เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ หรือแท็บเล็ต ที่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ ผู้ใช้บริการสามารถฟังพอดแคสต์ผ่านแอปพลิเคชัน เช่น แอปเปิล พอดแคสต์ (Apple Podcasts) ผ่านระบบไอโอเอส (iOS) ซาวนด์คลาวด์ (SoundCloud) กูเกิล พอดแคสต์ (Google Podcasts) ผ่านระบบแอนดรอยด์ (Android) พอดบิน (Podbean) และแอปพลิเคชันกลางอื่นๆ นอกจากนี้ ผู้ใช้บริการยังสามารถดาวน์โหลดพอดแคสต์เก็บไว้ฟังโดยไม่ต้องใช้สัญญาณอินเทอร์เน็ต

ในปัจจุบันพอดแคสต์ภาคภาษาอังกฤษในสหรัฐอเมริกาได้ถูกนำมาใช้ในสื่อการเรียนการสอน เป็นสื่อกลางในการหาเสียง และเป็นสื่อกลางเพื่อความบันเทิง แต่สำหรับประเทศไทย พอดแคสต์ถือว่ายังอยู่ในระยะเริ่มต้น ปัจจุบันพอดแคสต์ในประเทศไทยยังไม่ได้ถูกนำมาใช้ในการเป็นสื่อกลางทางการเมือง และมีพอดแคสต์เป็นจำนวนน้อยมากที่จัดอยู่ในประเภทสื่อการเรียนการสอน พอดแคสต์ภาคภาษาไทยในปัจจุบันมีให้บริการในรูปแบบของรายการประเภทข่าว บันเทิง ธุรกิจ การตลาด การพัฒนาตนเอง และธรรมะ เป็นหลัก

บทความชิ้นนี้ต้องการนำเสนอถึงข้อเปรียบเทียบระหว่างจุดกำเนิดของรายการพอดแคสต์ ความหลากหลายของลักษณะรายการ คุณภาพเนื้อหา กระบวนการสร้างรายได้ ประเภทของพอดแคสเตอร์ ผู้ฟังรายการ และความเป็นไปได้ถึงการเติบโตของพอดแคสต์ในประเทศไทย โดยเปรียบเทียบกับกรณีศึกษาของรายการพอดแคสต์จากประเทศสหรัฐอเมริกา

พอดแคสต์คืออะไร

พอดแคสต์ถือเป็นสื่อชนิดใหม่ที่มีผลมาจากการเกิดขึ้นของไอพอด (iPod) ในปี ค.ศ. 2001 แอปเปิล (Apple) ได้ผลิตไอพอดขึ้นมาวางจำหน่ายในตลาด การกำเนิดขึ้นของไอพอดได้เปลี่ยนวิถีชีวิตการฟังเพลงของผู้บริโภคไปโดยสิ้นเชิง กล่าวคือ ผู้บริโภคมีทางเลือกในการดาวน์โหลดไฟล์เสียงในปริมาณที่มากขึ้น ไอพอด

ในระยะแรกสามารถบรรจุเพลงลงไปได้ประมาณ 1,000 เพลง และภายใน 5 ปีแรกที่ไอพอดทำการเปิดตัว แอปเปิลสามารถขายไอพอดไปได้ถึง 42 ล้านเครื่อง (Rainsbury & McDonnell, 2006)

คำนิยามของพอดแคสต์คือ “เสียงที่สามารถดาวน์โหลดได้ หรือไฟล์วิดีโอที่บรรจุไว้ในอุปกรณ์พกพาของคุณ และสามารถฟังหรือดูในเวลาที่คุณว่าง” (Rainsbury & McDonnell, 2006) จากคำนิยามดังกล่าวพบว่าพอดแคสต์ถือเป็นสื่อที่สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทการใช้งานหลักคือ ใช้ในการฟังเป็นหลัก และใช้ในการรับชมในรูปแบบของภาพเคลื่อนไหว อย่างไรก็ตาม คำจำกัดความของคำว่าพอดแคสต์ โดยทั่วไปจะหมายถึงสื่อที่มาในรูปแบบของเสียงที่ดาวน์โหลดได้มากกว่าสื่อในรูปแบบของภาพเคลื่อนไหว ช่องทางที่เปิดโอกาสให้ผู้รับชมได้เข้าถึงภาพเคลื่อนไหวและการดาวน์โหลดไฟล์ภาพเคลื่อนไหวในปัจจุบันคือยูทูบ (YouTube) แต่สาเหตุที่มีการรวมเอาคำจำกัดความของพอดแคสต์ว่าเป็นทั้งเสียงและภาพเคลื่อนไหวในระยะแรก เพราะพอดแคสต์ได้ถือกำเนิดขึ้นมาก่อนการเกิดขึ้นของยูทูบ พอดแคสต์เริ่มเป็นที่รู้จักของกลุ่มผู้ใช้งานราวปี ค.ศ. 2004 (Hammersley, 2004) ในขณะที่ยูทูบถือกำเนิดขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2005 (Gueorguieva, 2008)

คำว่า “พอดแคสต์” ในระยะแรกไม่ได้เป็นที่แพร่หลาย จนราวปี ค.ศ. 2004 Hammersley (2004) ได้เขียนบทความถึงสื่อชนิดใหม่ที่ช่วยเพิ่มข้อมูลเนื้อหาเผยแพร่บนเว็บไซต์ที่นอกเหนือไปจากข้อมูลเนื้อหาประเภทงานเขียน ในบทความของ Hammersley (2004) ได้เรียกสื่อนี้ด้วยคำนิยามหลายคำด้วยกัน

ได้แก่ “Downloadable Radio” “Audioblogging” “Podcasting” และ “GuerillaMedia” ต่อมา Dave Slusher ได้เริ่มใช้นิยามของคำว่าพอดแคสติ้ง โดยเชื่อมโยงคำว่าพอดแคสติ้งว่ามีที่มาจากไอพอด (Slusher, 2004, cited in Geoghegan & Klass, 2005, p. 5) คำว่าพอดแคสต์นั้นเป็นคำเชื่อมระหว่างไอพอดและบรอดแคสต์ (Schofield & Short, 2007, cited in Jham, Duraes, Strassler, & Sensi, 2008, p. 278) โดยผู้ใช้พอดแคสต์ที่เผยแพร่ลงบนสื่อออนไลน์จะถูกเรียกว่าพอดแคสเตอร์ (Podcaster) (Whitehead, Bray, & Harries, 2007, cited in Jham, Duraes, Strassler, & Sensi, 2008, p. 278) นับตั้งแต่การเกิดขึ้นของพอดแคสต์พบว่า จำนวนรายการของพอดแคสต์ได้เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ในปี ค.ศ. 2005 มีรายการพอดแคสต์อยู่ประมาณ 3,000 รายการ (BBC News, June 28, 2005) ในปัจจุบัน (เดือนมิถุนายน ค.ศ. 2018) มีรายการพอดแคสต์อยู่ประมาณ 550,000 รายการ และมีรายการพอดแคสต์มากกว่า 100 ภาษาในทั่วโลก (Podcast Insights, 2018)

พอดแคสต์ในประเทศสหรัฐอเมริกา

พอดแคสต์ได้ถือกำเนิดขึ้นครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนั้นผู้ผลิตพอดแคสต์รายแรกๆ คือผู้ใช้งานในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยพอดแคสต์ถือเป็นสื่อตัวช่วยสำหรับบล็อกเกอร์ในการนำเสนอเนื้อหาจากการสัมภาษณ์มาใส่บนเว็บไซต์ในรูปแบบของเสียง ผู้ใช้งานพอดแคสต์รายแรกๆ คือคริสโตเฟอร์ ไกลดอน

(Christopher Lydon) ที่ได้เผยแพร่ข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการเก็บข้อมูลในช่วงการหาเสียงเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 2004 (Hammersley, 2004; Voices.com, June 4, 2015) ในภาพรวมพอดแคสต์ในสหรัฐอเมริกาเริ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้นเพราะบล็อกเกอร์ ก่อนที่สื่อหลักจะเข้ามาใช้พอดแคสต์ให้เป็นประโยชน์ เช่น เดอะนิวยอร์กไทมส์ (The New York Times) และเดอะ วอลล์สตรีทเจอร์นัล (The Wall Street Journal) (Hammersley, 2004)

ในส่วนของการใช้พอดแคสต์เพื่อการศึกษา ในปี ค.ศ. 2005 มหาวิทยาลัยดุก (Duke University) ได้มีการทดลองให้นักศึกษาฟังเลกเชอร์ออนไลน์ผ่านไอพอด ข้อค้นพบจากการทดลองนี้พบว่า นักศึกษาได้รับประโยชน์จากการฟังไอพอดในการทบทวนบทเรียน แต่ข้อเสียคือ เมื่อนักศึกษาทราบว่ามีเลกเชอร์เอาไว้และสามารถรับฟังเลกเชอร์ย้อนหลังได้ อาจทำให้นักศึกษาจำนวนหนึ่งตัดสินใจไม่เข้าห้องเรียน (Belanger 2005; Earp, Belanger, & O'Brien, 2006, cited in Parson, Reddy, Wood, & Senior, 2009, p. 216) หลังจากการณศึกษาของมหาวิทยาลัยดุก มีงานวิจัยที่เริ่มตั้งคำถามถึงความสำคัญของการใช้พอดแคสต์ในระดับที่สามารถใช้ทดแทนการสอนในห้องเรียน แต่ผลการวิจัยพบว่า การเรียนในห้องยังคงมีความสำคัญและยังไม่มีทางที่พอดแคสต์จะเป็นสื่อกลางที่ใช้แทนที่การสอนสดโดยอาจารย์มหาวิทยาลัย (McKinney, Dyck, & Lubner, 2009, p. 622) ในภาพรวม มหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกามีพอดแคสต์ที่จัดทำโดยมหาวิทยาลัยอย่างเป็นทางการ เช่น Princeton University Podcast Harvard Voices และ Brown Lecture Board ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยหลายแห่งที่มีการจัดทำพอดแคสต์มีการออกอากาศรายการในหลากหลายช่อง โดยแบ่งออกไปตามภาควิชาและคณะกรรมการเรียนการสอน เช่น ในกรณีของมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย (Columbia University) มีพอดแคสต์ของ School of International and Public Affairs (SIPA) โดยเฉพาะ ในกรณีของคณะที่มีชื่อเสียงในมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด เช่น Harvard Business School (HBS) มีช่องพอดแคสต์ที่ดำเนินการโดยคณะให้บริการมากถึง 7 ช่อง ได้แก่ Cold Call Managing the Future of Work The Business After Hours Sky Deck (พอดแคสต์ศิษย์เก่า HBS) The Capitalist's Dilemma และ We Are HBS ถึงแม้การใช้พอดแคสต์ในระดับคณะและมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกามีการตื่นตัวอย่างชัดเจน แต่พอดแคสต์อย่างเป็นทางการของบางมหาวิทยาลัย เช่น มหาวิทยาลัยเยล (Yale University) ได้ยกเลิกการผลิตพอดแคสต์ที่ให้ความรู้ในระดับรายวิชาและระดับคณะ โดยผู้เข้าใช้พอดแคสต์ไม่สามารถเข้าถึงเนื้อหาของพอดแคสต์จากแอปพลิเคชันพอดแคสต์อีกต่อไป

นอกจากจะเป็นสื่อกลางเพื่อใช้ในการประกอบการเรียนการสอนแล้ว พอดแคสต์ยังทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการสื่อสารทางการเมืองในช่วงระหว่างการหาเสียงการเลือกตั้งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 2016 แมกซ์ ลินสกี (Max Linsky) ผู้สนับสนุนฮิลลารี คลินตัน (Hillary Clinton) ได้จัดทำรายการพอดแคสต์ที่มีชื่อว่า *"With Her"* ออกอากาศครั้งแรกเดือนสิงหาคม ปี ค.ศ. 2016 ถือเป็นการใช้พอดแคสต์เพื่อการหาเสียงของพรรคเดโมแครตที่ไม่ได้จัดทำโดยพรรคการเมือง หากแต่จัดทำโดยผู้สนับสนุนพรรคการเมือง ฮิลลารีและทีมหาเสียงได้ให้ความสำคัญกับพอดแคสต์รายการนี้ จะเห็นได้จากการที่เธอใช้เวลาในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับรายการเป็นเวลาหลายตอน นอกจากนี้ บิล คลินตัน (Bill Clinton) เชลซี คลินตัน (Chelsea Clinton) มาร์ลอน มาร์แชลล์ (Marlon Marshall) ผู้อำนวยการหาเสียงระดับรัฐ มาया แฮร์ริส (Maya Harris)

ที่ปรึกษานโยบายอาวุโส เมแกน รูนีย์ (Megan Rooney) ผู้เขียนบทพูด และนิค เมอร์ริลล์ (Nick Merrill) เลขานุการฝ่ายข่าวการเดินทาง ยังเป็นส่วนหนึ่งในการให้สัมภาษณ์กับรายการ With Her

ปัจจุบันสื่อในประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการขยายฐานผู้ใช้งานผ่านช่องทางพอดแคสต์ เช่น

สื่อสิ่งพิมพ์ เดอะ วอลล์สตรีท เจอร์นัล มีการให้บริการพอดแคสต์ถึง 8 รายการ แบ่งออกเป็นรายการประเภทสั้นกว่า 5 นาที รายการที่มีเนื้อหา 8-10 นาที และรายการที่มีเนื้อหาไม่เกิน 30 นาที เดอะ นิวยอร์ก ไทมส์ มีรายการทางช่องทางพอดแคสต์ 13 รายการ (ในจำนวนนี้มีรายการที่ยังจัดรายการเป็นประจำอยู่ 9 รายการ) เป็นรายการที่หลากหลายตั้งแต่รายการสรุปข่าว การเมือง ดนตรี วัฒนธรรม ไปจนถึงความรัก (The New York Times, n.d.) ข้อสังเกตเกี่ยวกับการขยายฐานผู้ใช้บริการของสื่อสิ่งพิมพ์จากทั้ง เดอะวอลล์สตรีท เจอร์นัล และเดอะ นิวยอร์ก ไทมส์ คือหน้าเว็บไซต์ไม่ได้ทำให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงพอดแคสต์ได้โดยสะดวก หน้าเว็บไซต์ยังเป็นการเน้นไปที่คอนเทนต์ที่ให้ผู้เข้าใช้บริการได้อ่านบทความเป็นหลัก สามารถอนุมานได้ว่า พอดแคสต์ถือเป็นเพียงทางเลือกหนึ่งของการต่อยอดการให้บริการแต่ไม่ใช่ช่องทางหลักในการสร้างรายได้ ทั้งเดอะ วอลล์สตรีท เจอร์นัล และเดอะ นิวยอร์ก ไทมส์ ยังเน้นการสร้างรายได้จากการสร้างฐานสมาชิกที่เสียค่าใช้บริการในการเข้าถึงเนื้อหาของสิ่งพิมพ์ ทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์

สื่อวิทยุ ได้เพิ่มการให้บริการจากการออกอากาศแบบออฟไลน์มาเป็นออนไลน์ผ่านพอดแคสต์ เช่น นิวยอร์ก พับลิค เรดิโอ (New York Public Radio – NYPR) และเนชั่นแนล พับลิค เรดิโอ (National Public Radio - NPR) นิวยอร์ก พับลิค เรดิโอ ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1967 ถือเป็นสถานีวิทยุที่มีการออกอากาศทั่วประเทศ โดยผลิตรายการเพลง รายการข่าว และรายการประเภทอื่นๆ นิวยอร์ก พับลิค เรดิโอ ออกอากาศทั้งในระบบเอเอ็ม (AM) และเอฟเอ็ม (FM) (Wikipedia, n.d. [a]; New York Public Radio, n.d.) ในปี ค.ศ. 2015 ได้มีการก่อตั้งบริษัทในเครือนิวยอร์ก พับลิค เรดิโอ ที่เน้นไปที่การทำรายการพอดแคสต์โดยเฉพาะ ในปัจจุบัน นิวยอร์ก พับลิค เรดิโอ มีรายการพอดแคสต์ภายใต้แบรนด์ถึง 31 รายการ โดยมีรายการที่มีชื่อเสียงในระดับโลก เช่น ฟรีกโคโนมิกส์ เรดิโอ (Freakonomics Radio) ที่ได้ผู้เขียนหนังสือ Freakonomics (ชื่อภาษาไทย เศรษฐพิลึก) สตีเฟน เจ. ดูบเนอร์ (Stephen J. Dubner) มาเป็นผู้ดำเนินรายการ (WNYC Studios, n.d.) เนชั่นแนล พับลิค เรดิโอ ออกอากาศตั้งแต่ปี ค.ศ. 1971 ในปัจจุบันมีการให้บริการพอดแคสต์ภายใต้แบรนด์ เนชั่นแนล พับลิค เรดิโอ มากถึง 42 รายการ (Wikipedia, n.d. [b]; NPR, n.d.) โดยมีรายการที่มีชื่อเสียง เช่น Planet Money รายการความรู้เกี่ยวกับการเงินและเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ และ How I Built This with Guy Raz รายการสัมภาษณ์บุคคลผู้มีชื่อเสียงระดับประเทศ เช่น เคต สเปนด (Kate Spade) อดีตผู้ก่อตั้ง Kate Spade บาร์บารา โคโคแรน (Barbara Corcoran) ผู้ตัดสินรายการ Shark Tank และรีด ฮอฟฟ์แมน (Reid Hoffman) ผู้ร่วมก่อตั้ง LinkedIn

เว็บไซต์ ตัวอย่างสื่อประเภทเว็บไซต์ที่ได้ขยายฐานการเข้าถึงผู้ใช้บริการผ่านช่องทางพอดแคสต์ ได้แก่ ฮาวสตัฟฟ์เวิร์กส์ (HowStuffWorks) ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่มีการก่อตั้งตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1998 โดยผู้ก่อตั้งเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย เว็บไซต์ฮาวสตัฟฟ์เวิร์กส์แรกเริ่มเน้นไปที่การให้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์แก่ผู้อ่าน ต่อมาได้

กลายเป็นเว็บไซต์ที่ให้ความรู้ด้านวัฒนธรรม การเงิน ไลฟ์สไตล์ และมีการให้บริการพอดแคสต์ถึง 34 รายการ โดยเป็นรายการที่จัดขึ้นโดยทีมงานฮาวสต์ฟฟ์เวิร์กส์ และการจัดรายการร่วมกับองค์กรภายนอกหรือบุคคลอื่น (HowStuffWorks, n.d.; Wikipedia, n.d.[c]) พอดแคสต์ของฮาวสต์ฟฟ์เวิร์กส์มีการออกอากาศอย่างสม่ำเสมอ และมีพอดแคสเตอร์ประจำรายการ การเปลี่ยนผ่านจากการให้บริการเพียงเว็บไซต์มาเป็นการให้บริการทั้งในรูปแบบของวิดีโอและพอดแคสต์ทำให้ฮาวสต์ฟฟ์เวิร์กส์กลายเป็นที่รู้จักมากขึ้น

พอดแคสต์ นอกจากการขยายฐานของสื่อประเภทต่างๆ มายังพอดแคสต์ ผลพวงจากการเพิ่มจำนวนของผู้ใช้บริการพอดแคสต์ส่งผลให้มีสตาร์ตอัปที่ทำธุรกิจผ่านการสร้างรายการพอดแคสต์โดยเฉพาะ ได้แก่ กิมเล็ต มีเดีย (Gimlet Media) ที่ก่อตั้งในปี ค.ศ. 2014 โดยอเล็กซ์ บลัมเบิร์ก (Alex Blumberg) อดีตโปรดิวเซอร์รายการ This American Life และผู้ร่วมก่อตั้งและผู้จัดการรายการ Planet Money จากเนชั่นแนลพับลิค เรดิโอ (Gimlet Media, n.d. [a]) รายการแรกของกิมเล็ต มีเดีย คือ สตาร์ตอัปพอดแคสต์ (Start-up Podcast) รายการที่อเล็กซ์ บลัมเบิร์ก เป็นผู้จัดรายการผ่านการเล่าเรื่องการก่อตั้งสตาร์ตอัปพอดแคสต์ของตนเอง เช่น การลงทุนในการทำสตาร์ตอัป วิธีการเลือกและตั้งชื่อบริษัท และการแบ่งหุ้นให้แก่หุ้นส่วนของบริษัท รายการสตาร์ตอัปพอดแคสต์ประสบความสำเร็จในระดับนานาชาติด้วยยอดดาวน์โหลดฟังรายการในหลักเก็นสิบล้านดาวน์โหลด (Rao, 2018) เพียง 4 ปีหลังจากการก่อตั้งสตาร์ตอัป ในปี ค.ศ. 2017 กิมเล็ต มีเดีย สามารถระดมทุนได้ถึง 15 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และพนักงานบริษัทเพิ่มขึ้นจาก 2 คน เป็นจำนวน 103 คน ในปี ค.ศ. 2018 (Heater, 2017; Gimlet Media, n.d. [a]) กิมเล็ต มีเดีย มีรายการพอดแคสต์ในเครือ 21 รายการ และปัจจุบันมีรายการที่ยังคงจัดอยู่ 16 รายการ (Gimlet Media, n.d. [b]) รายการของกิมเล็ต มีเดีย มีความโดดเด่นในด้านคุณภาพและการสร้างความหลากหลายของการผลิตรายการ ในด้านคุณภาพ รายการในเครือมีการค้นคว้าข้อมูลและใช้ระยะเวลาในการผลิตแต่ละตอนค่อนข้างนาน มีการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ในแต่ละพื้นที่ ในบางรายการ เช่น รีพลาย ออล (Reply All) ซึ่งเป็นรายการที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี เปิดโอกาสให้ผู้ฟังทางบ้านส่งข้อความเข้ามา โดยพอดแคสเตอร์และทีมงานจะทำหน้าที่เสมือนผู้สืบสวนสอบสวนค้นหาความจริงและนำมาเล่าในรายการ ในด้านความหลากหลายของรายการ รายการมีความใหม่ในด้านการนำเสนอความคิด เช่น เดอะพิตช์ (The Pitch) รายการที่ให้นักธุรกิจที่ต้องการเงินทุนมาเสนอไอเดียธุรกิจกับนักลงทุน รายการได้เชิญนักลงทุนมานั่งฟังนักธุรกิจและตัดสินกันในรายการว่าใครเป็นผู้ที่สมควรได้รับทุน รายการ เดอะ ฮาบีแทต (The Habitat) เป็นการเก็บข้อมูลของอาสาสมัครที่เข้าไปอยู่ในสภาวะบรรยากาศจำลองของดาวอังคารเป็นระยะเวลา 1 ปี รายการได้เปิดเผยถึงสภาวะของอาสาสมัครที่ต้องตัดขาดจากการติดต่อกับโลกภายนอก โดยไม่มีสื่ออื่นที่สามารถติดตามอาสาสมัครเหล่านี้ได้ เปรียบเสมือนการสร้างรายการเรียลิตี้ (Reality Show) ในรูปแบบของพอดแคสต์ รายการซานดร้า (Sandra) เป็นละครที่ออกอากาศทางวิทยุ โดยตัวแสดงหลักซานดร้าคือปัญญาประดิษฐ์ กิมเล็ต มีเดีย ถือได้ว่าประสบความสำเร็จในการสร้างรายได้หลายทาง ทั้งจากค่าโฆษณาที่หลากหลายที่สามารถนำมาลงในพอดแคสต์หลายรายการรายได้จากการขายลิขสิทธิ์ โดยที่ผ่านมารายการสตาร์ตอัปพอดแคสต์ได้ถูกซื้อลิขสิทธิ์ไปโดยสถานีโทรทัศน์เอบีซี (ABC - The American Broadcasting Company) และได้ผลิตทีวีซีรีส์ออกมาในชื่อ Alex, Inc. นอกจากนี้กิมเล็ต มีเดียยังเป็นพาร์ตเนอร์กับบริษัทอื่นๆ ในการร่วมกันผลิตรายการพอดแคสต์เพื่อสนับสนุน

แบรนด์อื่นๆ โดยเฉพาะ เช่น บลูแอปรอน (Blue Apron) อีเบย์ (eBay) เกเตอร์เรด (Gatorade) มาสเตอร์การ์ด (MasterCard) ไมโครซอฟท์ (Microsoft) รีบ็อก (Reebok) สแควร์ สเปซ (Square space) ทินเดอร์ (Tinder) และเวอร์จิน แอตแลนติก (Virgin Atlantic) (Gimlet Creative, n.d.)

พอดแคสเตอร์ การเกิดขึ้นของพอดแคสต์ยังได้ก่อกำเนิดให้กลุ่มคนจำนวนหนึ่งได้กลายมาเป็นพอดแคสเตอร์ที่มีรายได้หลักจากการเป็นผู้จัดรายการพอดแคสต์ของตนเอง พอดแคสเตอร์ที่มีรายการของตนเองสามารถแบ่งออกได้เป็นพอดแคสเตอร์ที่เน้นการจัดรายการโดยการสร้างตัวเองให้เป็นที่รู้จักจนสามารถขายตัวเองให้เป็นสินค้าได้ และพอดแคสเตอร์ที่เน้นการสร้างเนื้อหารายการ พอดแคสเตอร์ที่มีรายการเป็นของตัวเองถือเป็นพอดแคสเตอร์ที่ไม่ได้ถูกว่าจ้างในการจัดทำรายการ มีอิสระในการรับรายได้จากค่าโฆษณาและรายรับจากทางอื่นตามที่พอดแคสเตอร์คิดว่าเหมาะสม

พอดแคสเตอร์ที่เน้นการจัดรายการโดยการสร้างตัวเองให้เป็นที่รู้จักจนสามารถขายตัวเองให้เป็นสินค้าได้ ตัวอย่าง เช่น แพต ฟลินน์ (Pat Flynn) เขาได้เริ่มจัดรายการ เดอะ สมาร์ต แพสซีฟ อินคัม (The Smart Passive Income) หลังจากที่ถูกให้ออกจากงานเมื่อปี ค.ศ. 2008 รายการ เดอะ สมาร์ตแพสซีฟ อินคัมเป็นรายการสัมภาษณ์และให้ความรู้ผู้ฟังในด้านการเงินและการสร้างรายรับที่นอกเหนือไปจากเงินเดือน แพต ฟลินน์ ได้บันทึกการสร้างรายได้ที่เกิดจากพอดแคสต์และรายรับทางอื่น ในปี ค.ศ. 2017 แพตมีรายรับถึง 2.17 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ถึงแม้รายรับทั้งหมดจะไม่ได้เกิดจากพอดแคสต์โดยตรง แต่แพตได้ใช้พอดแคสต์เป็นสื่อในการโฆษณาตนเองและทำรายได้ทางอื่นจากการขายคอร์สเรียนออนไลน์ ซึ่งมีการขายคอร์สเรียนสอนการทำพอดแคสต์ การตลาดออนไลน์ รายได้จากลิขสิทธิ์หนังสือและพอดแคสต์ (Flynn, n.d.)

พอดแคสเตอร์ประเภทที่เน้นการสร้างเนื้อหารายการ ได้แก่ แอรอน แมนคี (Aaron Mahnke) ผู้ผลิตรายการพอดแคสต์ที่มีชื่อว่าลอว์ (Lore) พอดแคสต์เกี่ยวกับเรื่องราวลึกลับและสยองขวัญ แอรอนมีพื้นฐานการเล่าเรื่องจากการเป็นนักเขียน เขามีผลงานเขียนออกมาจำนวนหนึ่งแต่ยังไม่เป็นที่รู้จัก จนกระทั่งได้มาทำพอดแคสต์เป็นของตัวเองในปี ค.ศ. 2015 ลอร์จึงถูกนำมาทำเป็นทีวีซีรีส์ออกอากาศในปี ค.ศ. 2017 นอกจากนี้ แอรอนยังได้ตีพิมพ์หนังสือเป็นซีรีส์เรื่อง เดอะ เวิลด์ ออฟ ลอร์ (The World of Lore) เป็นจำนวน 3 เล่ม (Lore, n.d.)

พอดแคสเตอร์ผู้รับจ้างคือ พอดแคสเตอร์ที่จัดรายการตามเนื้อหาที่ผู้จ้างต้องการ พอดแคสเตอร์ผู้รับจ้างมีสถานะเหมือนกับผู้จัดรายการวิทยุตามคลื่นวิทยุ ที่มีเจ้าของคลื่นวิทยุเป็นผู้รับผิดชอบในการว่าจ้างผู้ดำเนินรายการให้จัดทำรายการในรูปแบบที่ผู้ว่าจ้างคิดว่าเหมาะสม ตัวอย่างของพอดแคสเตอร์ผู้รับจ้าง ได้แก่ พอดแคสเตอร์จากรายการพาร์ตไทม์จีเนียส (Part-time Genius) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายสตูดิโอเวิร์กส์

ผู้ฟังรายการพอดแคสต์ในสหรัฐอเมริกาและการเติบโต

ในปัจจุบันมีจำนวนผู้ฟังรายการพอดแคสต์ในสหรัฐอเมริกาประมาณ 68 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 24 ของจำนวนประชากรสหรัฐอเมริกา โดยในระยะเวลาตั้งแต่ปี ค.ศ. 2013 - 2017 มีปริมาณผู้ฟังเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 1 เท่า ผู้ฟังรายการพอดแคสต์ร้อยละ 57 เป็นผู้มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไป โดยผู้ฟังร้อยละ 44 มีอายุอยู่ในช่วง 18-34 ปี ผู้ฟังพอดแคสต์มักฟังพอดแคสต์ในขณะที่ทำกิจกรรมต่างๆ ไปด้วย เช่น ขับรถ เดินทาง เดิน วิ่ง และช้อปปิ้ง ด้วยปริมาณผู้ฟังที่เพิ่มขึ้นทำให้เกิดการสร้างรายได้เพิ่มขึ้นผ่านพอดแคสต์ ในปี ค.ศ. 2017 พอดแคสต์ในสหรัฐอเมริกาสามารถทำรายได้จากค่าโฆษณาถึง 220 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นเท่าตัวจากรายได้ในปี ค.ศ. 2015 (Leadem, 2017)

จุดเปลี่ยนที่ทำให้คนอเมริกันหันมาฟังพอดแคสต์มากขึ้นคือ การพัฒนาในด้านคุณภาพของเนื้อหาในรายการพอดแคสต์และความสะดวกในการเข้าถึงพอดแคสต์ ในขณะช่วงปี ค.ศ. 2006 วิธีการเข้าถึงพอดแคสต์คือต้องหาลิงก์ตั้งต้นที่เรียกว่าอาร์เอสเอสฟีด (RSS Feed) ผู้ใช้บริการต้องทำการคัดลอกอาร์เอสเอสฟีดและนำอาร์เอสเอสฟีดที่คัดลอกไว้ใส่ลงไปในไอทูนส์ (iTunes) หลังจากนั้นจะต้องทำการดาวน์โหลดพอดแคสต์ลงในคอมพิวเตอร์และทำการเชื่อมต่อไฟล์เพื่อนำลงในเครื่องไอพอด (Webster, 2014, cited in Berry, 2015, p. 173) กระบวนการเข้าถึงพอดแคสต์ในปัจจุบันผู้เข้าฟังรายการเพียงกดเข้าฟังพอดแคสต์ผ่านแอปพลิเคชันตัวกลาง ในกรณีของผู้ใช้ไอโฟนแอปพลิเคชันพอดแคสต์ได้ถูกติดตั้งมาเป็นแอปพลิเคชันตั้งต้นที่ไอโฟนทุกเครื่องจะต้องมี ทำให้จากเดิมที่การเข้าถึงพอดแคสต์จะต้องประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ลดลงเหลือเพียง 1 ขั้นตอน

หนึ่งในพอดแคสต์ที่ติดอันดับสูงสุดและได้รับการยอมรับในด้านคุณภาพคือ ซีเรียล (Serial) พอดแคสต์ที่ผู้ดำเนินรายการค้นคว้าติดตามคดีฆาตกรรมแฮมิน ลี (Hae Min Lee) ในปี ค.ศ. 1999 จำเลยในคดีที่ถูกตัดสินให้มีความผิดคือ อัดนัน ซาอิด (Adnan Syed) แฟนเก่าของเธอ ซีเรียลได้นำเอาเรื่องราวของซาอิดมาเผยแพร่ในพอดแคสต์เป็นซีรี่ย์ในปี ค.ศ. 2014 (Serial, n.d.) โดยเนื้อหาเน้นไปที่การค้นหาความจริงที่ว่าซาอิดไม่ได้เป็นฆาตกรตัวจริง หลังการออกอากาศเพียง 6 เดือนมีผู้ฟังดาวน์โหลดรายการไปถึงกว่า 80 ล้านครั้ง (Mallenbaum, 2015) โดยอัตราการดาวน์โหลดในช่วงต้นปี ค.ศ. 2015 อยู่ที่ 500,000 ครั้งต่อวัน (Kohjer, 2015, cited in Berry, 2015, p. 171) ในปัจจุบันช่องเคเบิลโทรทัศน์เอชบีโอ (HBO) ได้เตรียมทำสารคดีเรื่องเดอะเคสอเกนส์อัดนัน ซาอิด (The Case against Adnan Syed) (Fingas, 2018) Berry (2015, p. 171) ได้กล่าวว่า รายการซีเรียลถือเป็นจุดเปลี่ยนของวงการพอดแคสต์ที่เปลี่ยนให้พอดแคสต์จากที่อยู่ในกลุ่มผู้ฟังแบบเฉพาะ ให้กลายมาเป็นสื่อกระแสหลัก (Berry, 2015, p. 171)

พอดแคสต์ในประเทศไทย

พอดแคสต์ในประเทศไทยมีจุดเริ่มต้นมาจากรายการข้างคุย (Changkui) ผู้จัดรายการคือ ภาสกร หงษ์หยก วิศวกรที่ชอบฟังพอดแคสต์ด้านเทคโนโลยีและใช้เวลาว่างมาจัดรายการพอดแคสต์ รายการข้างคุย เริ่มต้นขึ้นในวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2549 โดยที่มาของรายการข้างคุยมาจากนายช่างที่มานั่งคุยกัน เริ่มแรกข้างคุยจัดเป็นรายการประเภทเทคโนโลยีก่อนที่จะขยายขอบเขตการจัดรายการให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ได้แก่ Indies' Kitchen Chngkhui in English ไม่หลับ ไม่นอน ล้อมโต๊ะ Board Games Changkhui Daily ข้างคุยกับหนุ่มเมืองจันทน์ คุ้ยคุ้ยเต๋า เรื่องบ้านบ้าน ยาวิเศษ ขวนคุย ทางหนีทีไล่ ข้างคุยกับหมอ เรียนเมืองนอก นอกเรื่อง ที่มาที่ไป กิเลสที่ศูนย์ ลูกกลมกลม และเอาจริงเอาจัง ปัจจุบัน (พ.ศ. 2561) รายการที่ยังคงดำเนินรายการอยู่เหลือเพียงรายการข้างคุย

ข้างคุยถือเป็นรายการที่มีอายุมากที่สุดในประเทศไทยคือ 12 ปี ในระยะแรกของการจัดรายการข้างคุย ผู้นำเอาไฟล์เสียงใส่ลงบนเว็บไซต์ของรายการข้างคุย โดยคุณภาสกรเริ่มต้นหัดเขียนเว็บไซต์ด้วยตนเอง ในส่วนของการประชาสัมพันธ์รายการ มีการประชาสัมพันธ์ผ่านกระทู้ในพันทิป และประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์สยามพอด (Siampod) เว็บไซต์รีวิวผลิตภัณฑ์ของแอปเปิล และผลิตภัณฑ์เทคโนโลยีอื่นๆ ช่วงระยะเวลาพักใจของพอดแคสต์ในประเทศไทย คุณภาสกรจัดเป็นบุคคลในกลุ่มนวัตกรรม (Innovators) ส่วนผู้ฟังรายการข้างคุยในระยะแรกจัดเป็นผู้ฟังประเภทกลุ่มผู้ฟังกลุ่มแรก (Early adopters) ของวงการพอดแคสต์ ผู้ฟังรายการพอดแคสต์รายการข้างคุยยังคงอยู่ในจำนวนที่จำกัด ส่วนหนึ่งเป็นเพราะอุปสรรคในการเข้าถึงเทคโนโลยี

จะเห็นได้ว่าจุดกำเนิดของพอดแคสต์ในประเทศไทยและสหรัฐอเมริกามีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ในประเทศสหรัฐอเมริกา พอดแคสต์เริ่มต้นการใช้โดยบล็อกเกอร์ ในขณะที่ในประเทศไทยผู้เริ่มการทำรายการพอดแคสต์คือผู้ฟังรายการพอดแคสต์ภาคภาษาอังกฤษ ไม่ได้มีจุดประสงค์ในการใช้พอดแคสต์เพื่อสร้างรายได้หรือขยายขอบเขตการทำงาน แต่เป็นไปเพื่อเป็นงานอดิเรกและความสนใจส่วนบุคคล

หลังการเกิดขึ้นของรายการข้างคุยก็ได้มีรายการอื่นตามมา และเป็นไปในลักษณะเดียวกันกับรายการข้างคุย กล่าวคือ เป็นรายการที่เริ่มต้นทำขึ้นเป็นงานอดิเรกที่เกิดจากความสนใจส่วนบุคคลเช่นกัน ได้แก่ รายการวิทยุแคสต์ (Witcast) อาร์คีโอโลจีนิวส์อินไทย (Archaeology News in Thai) เก็ตทอล์กส์ (GetTalks) และโลกไปไกลแล้ว โดยรายการเหล่านี้ถือกำเนิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2555-2558

วิทยุแคสต์ เป็นรายการให้ความรู้แนวการศึกษาแบบบันเทิงด้านวิทยาศาสตร์ ดำเนินรายการโดยแทนไท ประเสริฐกุล อดีตนักศึกษาปริญญาเอก คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อาจารย์คณะจิตรกรรม อดีตนายกสภาสถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) และนักเขียน และอาบัน สามัญชน (ออกอากาศครั้งแรก 16 มิถุนายน พ.ศ. 2555) ต่อมาจะมีรายการในเครือเพิ่มขึ้น เช่น ลองเทค (Long Take) วิทยุไทย (WitThai) ฮอบบี้แคสต์ (HobbyCast) และ มูฟวี่แคสต์ (Moviecast)

อาร์คีโอโลจีนิวส์อินไทย (Archaeology News in Thai) ข่าวโลกโบราณคดี เป็นรายการให้ความรู้ด้านโบราณคดี มีการเผยแพร่รายการที่วิทยุคนตาบอด ก่อนจะมาเป็นรายการพอดแคสต์ (ออกอากาศครั้งแรก 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557)

เก็ดทอล์กส์ รายการบันเทิงแนววาไรตี้ ในระยะแรกดำเนินรายการโดยตัณญู สว่างศรี และพลสัน นกน่วม ทั้งคู่เคยทำงานในวงการนิตยสารจีเอ็ม (GM Magazine) (ออกอากาศเมื่อปี พ.ศ. 2558) ต่อมารายการในเครือเก็ดทอล์กส์เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ประกอบไปด้วย รายการพักกอง ยูทูบ เสาสาสาสาขานูบางรัก #ตะปาก สัพเพเห้ไว้ว่า สลัดผัก Midlife และจดหมายจากทางบ้าน

โลกไปไกลแล้ว รายการแนวบันเทิงในระยะแรกดำเนินรายการโดยณอม เกตุอม เจ้าของเพจแท็กซ์ บักหนอม (TaxBugnoms) เพจให้ความรู้ด้านภาษีและการเงิน ข้าราชการ นักเขียนประจำเพจ ออมมันนี่ (aomMONEY) บล็อกเกอร์ และผู้บรรยายพิเศษ (ออกอากาศครั้งแรก 29 ธันวาคม พ.ศ. 2558) ต่อมารายการในเครือเพิ่มขึ้น ได้แก่ โลกจิต ไรด์ทูโก (Road To Go) มักกะสัน เพลินจิต ออฟฟิศ 0.4 คนตลกที่อยู่อีกฝั่งหนึ่ง แท็กซ์บักหนอม โอ้มายเฟรนด์ (Oh My Friend) และ บุกสเตอร์ (Bookster)

ข้อสังเกตที่มีต่อพอดแคสต์ภาคภาษาไทยในช่วงปี พ.ศ. 2549-2559 คือการจัดรายการพอดแคสต์ยังขาดความต่อเนื่อง เช่น รายการในเครือโลกไปไกลแล้ว เคยเว้นระยะเวลาในการจัดรายการเกิน 6 เดือน และรายการทั้งหมดเป็นการจัดรายการในลักษณะของงานอดิเรกที่ต่อยอดจากความรู้ในหน้าที่การงาน การศึกษา หรือความสนใจส่วนบุคคล

ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2559 มีการเปลี่ยนแปลงภายในวงการพอดแคสต์ประเทศไทยอย่างเห็นได้ชัด ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากการจัดทำรายการ เดอะ โมเมนตัม (The Momentum) ในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2559 ของเครือนิตยสารอะเดย์ (A Day) ที่มีการพัฒนาคุณภาพเชิงเทคนิคของรายการ ได้แก่ การอัดรายการในห้องอัดเสียง และการใช้เครื่องมือตัดต่อเสียงที่ทันสมัย เดอะ โมเมนตัม เปรียบเสมือนคลื่นวิทยุที่มีรายการในเครือเป็นจำนวนทั้งสิ้น 5 รายการ แบ่งออกเป็นรายการบันเทิงด้านภาพยนตร์ ดนตรี รายการที่มีเนื้อหาในแนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิต รายการด้านการเงิน และรายการพอดแคสต์สองภาษา ทั้งนี้ ผู้จัดรายการในเครือ เดอะ โมเมนตัม ล้วนเป็นบุคคลมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักในระดับประเทศ เช่น วงศ์ทอง ชัยณรงค์สิงห์ ผู้ก่อตั้งนิตยสารอะเดย์ สรกล อดุลยานนท์ นักเขียนนามปากกาหนุมเมืองจันทร์ นอกจากนี้ ยังมีติเจ นักร้องผู้เคยผ่านการประกวดรายการอะคาเดมี่ แฟนเทเชีย (Academy Fantasia - AF) และโค้ชการเงินและนักแปลชื่อดังเข้ามาเป็นพอดแคสเตอร์ให้กับ เดอะ โมเมนตัม

การเกิดขึ้นของ เดอะ โมเมนตัม ได้สร้างฐานผู้ฟังใหม่ให้เข้ามาฟังพอดแคสต์ และเดอะ โมเมนตัม ได้เปลี่ยนรูปแบบการจัดรายการพอดแคสต์แบบเดิมที่เป็นการจัดพอดแคสต์แบบงานอดิเรก ให้มีความเป็นมืออาชีพ รายการออกอากาศเป็นประจำทุกสัปดาห์ โดยมีตารางการออกอากาศรายการที่ชัดเจน ผลจากการเกิดขึ้นของเดอะ โมเมนตัม ส่งผลทางอ้อมให้มีรายการพอดแคสต์ภาคภาษาไทยเกิดขึ้นตามมาเป็นจำนวนมาก

ในปัจจุบัน สื่อโทรทัศน์ วิทยุ องค์กร และสำนักข่าวออนไลน์ในประเทศไทย ได้จัดทำพอดแคสต์ เพื่อเป็นการขยายฐานผู้บริโภค

- **สื่อโทรทัศน์** วอยซ์ ทีวี (Voice TV) มีรายการพอดแคสต์ชื่อ เวิลด์ เทรนด์ (World Trend) รายการวิจารณ์ภาพยนตร์
- **สื่อวิทยุ** ไทยพีบีเอส เรดิโอ (ThaiPBS Radio) มีรายการพอดแคสต์ เช่น ห้องสมุดหลังไมค์
- **องค์กร** ทีเค พาร์ค (TK Park) มีรายการพอดแคสต์ชื่อทีเค พอดแคสต์ (TK Podcast)

อย่างไรก็ตาม พอดแคสต์ของวอยซ์ ทีวี ไทยพีบีเอส เรดิโอ และทีเค พอดแคสต์ มียอดการเข้าฟังในระดับต่ำ บางรายการของไทยพีบีเอส เรดิโอ มีผู้เข้าฟังเพียงหลักหน่วย ทีเค พอดแคสต์ มียอดการเข้าฟังต่อตอนในหลักสิบ และรายการเวิลด์ เทรนด์ มีการออกอากาศครั้งล่าสุดเมื่อปี พ.ศ. 2560

สำนักข่าวออนไลน์ หลังจากการเกิดขึ้นของรายการพอดแคสต์ในเครือสำนักข่าวออนไลน์ เดอะ ติมเม้นต์ ที่ปัจจุบันรายการทั้งหมดได้ถูกยกเลิกไปแล้ว ในปี พ.ศ. 2560 สำนักข่าวออนไลน์ เดอะ สแตนดาร์ด (The Standard) ได้จัดทำรายการพอดแคสต์เผยแพร่เป็นทางเลือกให้แก่ผู้ฟัง โดยในปัจจุบันเดอะ สแตนดาร์ด พอดแคสต์ (The Standard Podcast) ถือเป็นช่องรายการที่มีผู้ติดตามและเข้าฟังมากเป็นอันดับ 1 ของรายการพอดแคสต์ภาคภาษาไทย โดยในปัจจุบันรายการในเครือเดอะสแตนดาร์ด พอดแคสต์ ประกอบไปด้วย รายการคำนี้ดี รายการสอนภาษาอังกฤษ รายการทอมอร์โรว์อิสโนว (Tomorrow is Now) รายการด้านเทคโนโลยี และชีวิตประจำวันกับเทคโนโลยี รายการเดอะมันนี่เคสบายเดอะมันนี่โค้ช (The Money Case by The Money Coach) รายการความรู้ทางการเงิน รายการเดอะซีเคร็ตซอส (The Secret Sauce) รายการด้านธุรกิจ และรายการอาร์ยูโอเค (R U OK) รายการด้านจิตวิทยา นอกจากนี้ยังมีรายการที่ได้จัดทำเป็นตอน เช่น รายการนิวเยียร์นิวยู (New Year New You) ที่มีเพียง 31 ตอน จัดรายการทุกวันภายในระยะเวลา 1 เดือน รายการไม่ประจำ เช่น รายการแรนดอมวิสดอม (Random Wisdom) รายการให้ข้อคิดจากบุคคลผู้ประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ และรายการที่ถูกแบ่งเป็นฤดูกาล (Season) คือรายการที่มีระยะเวลาการจัดรายการจำกัดในแต่ละช่วง อยู่ที่ประมาณ 4 เดือน หรือประมาณ 16 ตอน ก่อนที่จะหยุดปรับปรุงรายการเพื่อกลับมาทำเป็นรายการในฤดูกาลถัดไป

พอดแคสเตอร์ ในประเทศไทยสามารถแบ่งพอดแคสเตอร์ออกได้เป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ พอดแคสเตอร์ ประเภทบุคคลและกลุ่มบุคคลที่จัดรายการเป็นของตนเอง และพอดแคสเตอร์ผู้จัดทำรายการในนามบริษัทและองค์กร

พอดแคสเตอร์ประเภทบุคคลและกลุ่มบุคคลที่จัดรายการเป็นของตนเองส่วนใหญ่จัดรายการเป็นงานอดิเรก ขาดความต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม เริ่มมีบุคคลที่เป็นที่รู้จักของสังคมหันมาทำพอดแคสต์เป็นของตนเองมากขึ้น เช่น รวิศ หาญอุตสาหะ นักเขียน นักธุรกิจ จัดทำรายการมิสชั่นทูเดอะมูน (Mission to the Moon)

ออกอากาศเป็นประจำทุกวัน พูดคุยเรื่องบริหารธุรกิจ การบริหารจัดการ สราวุธ เอ็งสวัสดิ์ (นิวกลม) นักเขียน จัดทำรายการซาวนด์สก็ด (Sounds Good) เนื้อหารายการเกี่ยวกับการแนะนำการใช้ชีวิต โดมร สุขปรีชา และทีปกร วุฒิพิทยามงคล นักเขียนและผู้ก่อตั้งเดอะแมตเทอร์ (The Matter) สำนักข่าวออนไลน์ จัดรายการ พอดแคสต์เชิงบันเทิง การศึกษา ชื่ออมนิวอร์ (Omnivore) ในขณะที่บุคคลผู้มีชื่อเสียงโดยเฉพาะในด้าน วรรณกรรมหันมาทำพอดแคสต์กันมากขึ้น ในส่วนของพอดแคสเตอร์ประเภทบุคคลและกลุ่มบุคคลที่ไม่เคย มีประสบการณ์ในการจัดรายการวิทยุหรือรายการพอดแคสต์ใดมาก่อน และไม่ได้เป็นบุคคลผู้มีชื่อเสียงในสังคม ได้เข้ามาจัดรายการพอดแคสต์เป็นจำนวนมากขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2559 - ปัจจุบัน เช่น บางกอกน้อยบุ๊กรีวิว (Bangkoknoi Book Review) วิทอล์กอะโลต (We Talk A Lot) สัพเพHEYไรว้าา อิลลัสต์พอด (illustPOD) ลูเซอร์พอดแคสต์ (LoserPodcast) สยาม มนุษย์ สตรีต โปรโตไจวิจาร์ณญาณในการฟัง ฟาวเดอร์แคสต์ (Founder Cast) ครีเอทีฟวิสดอม (Creative Wisdom) หมูปาออนแอร์ กูแล็กซีพอดแคสต์ (GULaxy Podcast) อินฟินิตี้พอดแคสต์ (Infinity Podcast) คัพแคสต์ (Cup Cast) เนิร์ดลอสตี้ (Nerd Loyalty) สรุ๊ปบุ๊กทอล์ก (SaroopBook Talk) แอสอะพอดแคสต์ (As A Podcast) เด็กตีบวก ซีกเอาต์ (Seek Out) รามิดาเมด (Ramidamade) สัพเพเหระ เกมเมอริซึมพอดแคสต์ (Gamerism Podcast) และจีปาทอล์ก ในจำนวนนี้สามารถแบ่งพอดแคสต์ออกได้เป็นพอดแคสต์หลากหลายประเด็น กับพอดแคสต์เฉพาะด้าน พอดแคสต์ หลากประเด็นคือ พอดแคสต์ที่มีการพูดคุยในหลากหลายเรื่องราว ไม่ได้จำกัดประเภทเนื้อหาในการจัดรายการ ได้แก่ ลูเซอร์พอดแคสต์ อินฟินิตี้พอดแคสต์ และวิทอล์กอะโลต ส่วนพอดแคสต์เฉพาะด้าน คือพอดแคสต์ ที่เหลือจากที่ได้กล่าวข้างต้น จัดเป็นรายการพอดแคสต์ที่มีธีมรายการชัดเจน ผู้จัดรายการมักจัดรายการจาก ความสนใจของตนเองโดยเฉพาะ เช่น ซีกเอาต์ พอดแคสต์ด้านปรัชญา สยาม มนุษย์ สตรีต พอดแคสต์เกี่ยวกับการ ถ่ายรูปสตรีต หรือจัดรายการตามอาชีพและคณะที่ศึกษาหรือจบการศึกษา เช่น เด็กตีบวก รายการเกี่ยวกับ สถาปัตยกรรม ดำเนินรายการโดยนิสิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาฯ กูแล็กซีพอดแคสต์ พอดแคสต์เกี่ยวกับการ ตลาดออนไลน์

พอดแคสเตอร์ผู้จัดทำรายการในนามบริษัทและองค์กร พอดแคสเตอร์ประเภทนี้จัดทำรายการโดยเนื้อหา ของรายการเกี่ยวข้องโดยตรงกับงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ พอดแคสเตอร์ผู้จัดรายการที่เคพอดแคสต์ ซึ่งลักษณะ รายการจะเป็นรายการที่พูดถึงห้องสมุด การศึกษา และหนังสือเป็นหลัก เช่น ตอน “ห้องสมุดในยุคชาวปลอม” “กำเนิดวิทยุ โรงเรียนผลิตเด็กไทยพันธุ์ใหม่” และ “Library of Things มีทุกสิ่งให้เลือกสรรในห้องสมุด”

การเติบโตและผู้ฟังรายการพอดแคสต์ในประเทศไทย

ในปัจจุบันมีจำนวนผู้ฟังรายการพอดแคสต์เพิ่มขึ้นในประเทศไทยทุกปี ส่วนหนึ่งเป็นผลพวงมาจาก ความสะดวกในการเข้าถึงเทคโนโลยี อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ฟังพอดแคสต์ในสหรัฐอเมริกาพบว่า จำนวนผู้ฟังพอดแคสต์ในประเทศไทยยังคงอยู่ในกลุ่มเฉพาะ พอดแคสต์ตอนที่มียอดฟังสูงสุดในประเทศไทยมี การเข้าฟังประมาณ 54,000 ครั้ง ในรายการเดอะมันนี่ไคซ์ ตอนที่ 15 จากค่าย เดอะ ไมเนนตั้ม พอดแคสต์ ที่มียอดผู้เข้าฟังต่อตอนในระดับที่ดีมากคือพอดแคสต์ที่มีผู้เข้าฟัง 10,000-20,000 คลิป ได้แก่ พอดแคสต์รายการ

อมนิเวอร์ และพอดแคสต์รายการยูทูบ ปัญหาที่ทำให้มีผู้เข้าฟังพอดแคสต์เป็นจำนวนไม่มากเกิดจากการขาดความรู้ในการเข้าถึงเทคโนโลยี จากการสอบถามผู้ใช้งานไอโฟนแบบสุ่ม ตั้งแต่ผู้มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีไปจนถึงระดับปริญญาเอกพบว่า มีผู้รับทราบว่าแอปพลิเคชันพอดแคสต์เป็นแอปพลิเคชันสำหรับการฟังพอดแคสต์อยู่เพียงน้อยราย และผู้ถูกสอบถามส่วนมากไม่ทราบว่าอะไรคือพอดแคสต์ จากการสอบถามผู้ที่รู้จักแอปพลิเคชันนี้คือผู้ที่มีการศึกษาในต่างประเทศ ดังนั้น กลุ่มผู้ที่มีแนวโน้มที่จะฟังรายการพอดแคสต์ในระยะแรกคือ คนไทยผู้มีการศึกษาจากต่างประเทศ ผู้จัดรายการพอดแคสต์ เช่น ผู้จัดรายการช่างคุย และอินฟินิตี้พอดแคสต์ เริ่มต้นการฟังพอดแคสต์ด้วยการฟังพอดแคสต์ภาษาอังกฤษ ข้อสังเกตที่น่าสนใจประการหนึ่งคือ ผู้จัดพอดแคสต์รายการหลักในช่วงปี พ.ศ. 2555-2558 เช่น เก็ตทอล์กส์, อมนิเวอร์ และโลกไปไกลแล้ว ไม่ได้จบการศึกษาจากต่างประเทศ ส่วนรายการวิทยุแคสต์มีผู้จัดรายการเพียง 1 คนที่จบการศึกษาจากต่างประเทศ นั่นแปลว่าถึงแม้ว่าผู้ฟังรายการพอดแคสต์ในระยะแรกๆ จะฟังพอดแคสต์ภาคภาษาอังกฤษก่อนจะหันมาฟังพอดแคสต์ภาษาไทย และผู้ที่รู้จักและคุ้นเคยกับพอดแคสต์มักเป็นผู้มีการศึกษาจากต่างประเทศ แต่กลุ่มผู้จัดรายการพอดแคสต์ในยุคกลุ่มผู้ใช้งานกลุ่มแรกส่วนใหญ่กลับเป็นผู้ที่จบการศึกษาในประเทศไทย

รายการพอดแคสต์ภาคภาษาไทยที่มียอดการเข้าฟังเป็นจำนวนมาก เกิดจากความสนใจในการเข้าฟังในเนื้อหารายการมากกว่าการเข้าฟังเพราะความมีชื่อเสียงของผู้ดำเนินรายการ จะเห็นได้จากการจัดรายการพอดแคสต์ของนิวกลม นักเขียนผู้มียอดติดตามบนเฟซบุ๊กกว่า 700,000 คน แต่เมื่อมาจัดรายการพอดแคสต์เป็นของตัวเองกลับมีผู้ฟังคลิกลิงก์รายการต่อตอนสูงสุดเพียงประมาณ 10,700 คลิกลิงก์ นอกจากประเด็นชื่อเสียงของพอดแคสเตอร์แล้ว พบว่ารายการที่จัดมานานไม่ได้ทำให้จำนวนผู้คลิกลิงก์มีปริมาณมากขึ้น คุณภาสกร (ช่างคุย) ประเมินว่ารายการมีผู้ฟังพอดแคสต์อยู่ในหลัก 2,000-5,000 ราย ไม่ขึ้นไม่ลงไปกว่านี้ แต่รายการที่เกิดขึ้นมาในยุคหลัง เช่น ยูทูบ รายการย่อยในเครือเก็ตทอล์กส์ที่เริ่มออกอากาศปี 2559 กลับมีผู้ฟังในหลักหมื่นคลิกลิงก์ในหลายๆ ตอนปัจจุบัน เก็ตทอล์กส์มียอดผู้ติดตามบนแอปพลิเคชันซาวนด์คลาวด์มากที่สุดประมาณ 5,900 ราย และยอดติดตามบนเฟซบุ๊กประมาณ 8,000 ราย

สำหรับการสร้างรายได้ของพอดแคสต์ภาคภาษาไทยมีข้อเสียเปรียบคือ สปอนเซอร์ที่คุ้นเคยกับการโฆษณาสินค้าผ่านพอดแคสต์มักเป็นสปอนเซอร์ที่ต้องการพอดแคสเตอร์ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก เพราะรายการภาษาอังกฤษสามารถดึงดูดผู้ฟังได้จากทั่วโลก สินค้า เช่น สแควร์ สเปซ บริการแพลตฟอร์มเว็บไซต์ให้เช่า ลูกค้าคนไทยสามารถใช้บริการได้ แต่เพราะรายการภาษาไทยจำกัดปริมาณผู้ฟังอยู่ในตัว ทำให้ไม่สามารถรับสปอนเซอร์จากต่างประเทศได้ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันพอดแคสต์ภาคภาษาไทยสามารถสร้างรายได้จากค่าโฆษณาโดยกลุ่มลูกค้ากลุ่มแรกคือ ธนาकार เช่น กรณีการโฆษณาผลิตภัณฑ์ทางการเงินของธนาकारไทยพาณิชย์ผ่านรายการ พอดแคสต์เดอะมันนี่เคสบายเดอะมันนี่ไดซ์ รายการในเครือสำนักข่าวออนไลน์ เดอะ สแตนดาร์ด และการโฆษณาผลิตภัณฑ์ทางการเงินของธนาकारออมสินในรายการสัพเพ HEY ไร่ว่าา เก็ตทอล์กส์ได้ถูกจ้างให้จัดรายการพอดแคสต์เฉพาะกิจ สตาร์ทอัปทอล์ก (Startup Talk) ร่วมกับผู้เข้าแข่งขันรายการสตาร์ทอัปปั้นล้านรายการของช่องเวิร์คพอยท์ (Workpoint) และถ้าหากไม่นับรายได้ที่มาจากสปอนเซอร์ในรูปแบบของกลุ่มธุรกิจรายการยูทูบยังได้รับบริจาคเงินผ่านการโอนบัญชีจากผู้ฟังรายการและได้รับบริจาคอาหารจากผู้ฟัง โดยบางครั้งร้านอาหารเป็นผู้สนับสนุนอาหารให้พอดแคสเตอร์ในระหว่างการจัดรายการเพื่อแลกกับการพูดถึงร้านอาหารหรือสินค้านั้นๆ

พอดแคสต์รายการหลัก เช่น กตัญญู สว่างศรี จากเก็ททอล์กส์ได้ต่อยอดจากการจัดรายการพอดแคสต์มาจัดแสดงทอล์กโชว์แนวตลก กลายเป็นแขกรับเชิญตามรายการโทรทัศน์ และได้ถูกสัมภาษณ์ลงบนคอนเทนต์ออนไลน์เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ เก็ททอล์กส์ยังจัดกิจกรรมพบปะแฟนรายการผ่านกิจกรรมเก็ททอล์กส์เฟสติวัล (GetTalks Festival) ในปี พ.ศ. 2560 โดยผู้เข้าร่วมงานจะต้องซื้อบัตรเข้าชม ถือเป็นอีกช่องทางในการสร้างรายได้ของพอดแคสต์

ช่องทางการสื่อสารของพอดแคสต์ นอกจากโฆษณาผ่านพอดแคสต์แล้วยังมีการใช้เฟซบุ๊กแฟนเพจและทวิตเตอร์ (Twitter) ในการโฆษณารายการ ในกรณีของรายการสัพเพ HEY ไร่ว่าา จะมีการคิดแฮชแท็กทวิตเตอร์ในทุกๆ สัปดาห์ เพื่อให้ผู้ฟังรายการได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ผลปรากฏว่าแฮชแท็กของรายการมีผู้รีทวีตเป็นจำนวนมากจนติดอันดับแฮชแท็กในประเทศไทยแทบทุกสัปดาห์ที่มีการจัดรายการ

ในภาพรวมจำนวนผู้ฟังรายการพอดแคสต์ในประเทศไทยมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ แต่ไม่ใช่ในลักษณะแบบก้าวกระโดด ผู้จัดรายการพอดแคสต์รายใหม่เริ่มเป็นที่รู้จักมากขึ้น และสามารถต่อยอดการสร้างรายได้จากผู้ฟังผ่านการขายบัตรกิจกรรม รายได้จากค่าโฆษณาในพอดแคสต์และการจัดรายการพอดแคสต์เพื่อสนับสนุนแบรนด์อื่นๆ ณ ปัจจุบันพอดแคสต์เรย์ยังไม่สามารถพึ่งพิงรายได้จากการทำพอดแคสต์เป็นหลัก เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีของพอดแคสต์สัญชาติสหรัฐอเมริกา พบว่ารายการพอดแคสต์ภาคภาษาไทยยังไม่ได้มีการพัฒนาในด้านคุณภาพของเนื้อหา รายการโดยทั่วไปผู้จัดรายการไม่จำเป็นต้องใช้เวลาในการเตรียมตัวมากและไม่จำเป็นต้องมีการค้นคว้าหาข้อมูลทีนอกเหนือไปจากข้อมูลพื้นฐานที่สามารถพบได้บนอินเทอร์เน็ตหรือหนังสือ รวมไปถึงไม่มีการสัมภาษณ์คนเป็นจำนวนมาก หรือการเตรียมผลิตรายการในระยะยาวแล้วออกอากาศ ถือว่ายังห่างไกลเมื่อเทียบกับพอดแคสต์ในสหรัฐอเมริกา เหตุผลประการหนึ่งเพราะการทำพอดแคสต์ที่เน้นคุณภาพเนื้อหา จะต้องมีการลงทุนสูงมาก พอดแคสต์ส่วนใหญ่ไม่ได้มีแผนธุรกิจในรูปแบบของการขอระดมทุนจากนักลงทุน ทำให้คุณภาพของพอดแคสต์ขึ้นอยู่กับงบประมาณส่วนตัวของผู้จัดรายการเป็นหลัก ณ ปัจจุบันจึงยังไม่มีรายการประเภทรายการคุณภาพสูงที่จะทำให้การเข้าฟังรายการพอดแคสต์เกิดจุดเปลี่ยนที่ย้ายฐานกลุ่มผู้ฟังกลุ่มผู้ใช้งานจำนวนมากระยะแรกกลุ่มผู้ใช้งานจำนวนมาก และผู้ใช้งานที่หลัง ให้เข้ามาฟังพอดแคสต์ในชีวิตประจำวันได้

สรุป

พอดแคสต์ถือเป็นสื่อที่มีจุดเริ่มต้นหลังปี ค.ศ. 2000 มีการเติบโตของการใช้งานในระดับเติบโตคงที่ โดยใช้ระยะเวลาในการเพิ่มปริมาณคนใช้งาน สาเหตุที่ทำให้มีผู้ใช้งานพอดแคสต์เป็นจำนวนมากในสหรัฐอเมริกาเป็นเพราะการพัฒนาในเทคโนโลยีที่ตัดกระบวนการการเข้าฟังพอดแคสต์จาก 5 ขั้นตอน เหลือเพียง 1 ขั้นตอน นอกจากนี้ เพราะคุณภาพเนื้อหาของพอดแคสต์ที่เพิ่มขึ้นในระดับที่ทำให้บุคคลที่อยู่รอบนอกการเข้าถึงพอดแคสต์ต้องริเริ่มลองใช้พอดแคสต์ในชีวิตประจำวัน

การเกิดขึ้นของกิมเลต มีเดีย ลอร์ และซีเรียล ถือเป็นจุดเปลี่ยนในวงการพอดแคสต์ที่พิสูจน์ว่าสื่อกลางอย่างพอดแคสต์สามารถต่อยอดไปยังสื่อประเภทอื่นๆ ได้ กิมเลต มีเดีย ได้สร้างบรรทัดฐานใหม่ให้กับพอดแคสต์รายอื่นๆ ในการใช้วิธีการระดมทุนแบบสตาร์ตอัป ทั้งๆ ที่กิมเลต มีเดีย ไม่ได้เป็นผู้สร้างนวัตกรรมใหม่แต่เป็นสื่อที่สามารถสร้างคอนเทนต์ที่น่าสนใจและสามารถเข้าถึงผู้ฟังได้อย่างไม่จำกัด ผ่านเครื่องมือตัวกลางอย่างแอปพลิเคชัน

จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมของมนุษย์ได้เปลี่ยนไปเพราะการเกิดขึ้นของไอพอด ไอโฟน และพอดแคสต์ จากเดิมที่มนุษย์สามารถเลือกฟังสื่อเสียงได้อย่างจำกัด กลายเป็นสามารถฟังสื่อเสียงได้กว่า 550,000 รายการ นอกจากนี้ พฤติกรรมเดิมที่มนุษย์ทำกิจกรรมทีละอย่างได้เปลี่ยนมาเป็นทำกิจกรรมทีละหลายอย่าง รวมไปถึงการฟังพอดแคสต์ในขณะที่ทำกิจกรรมอื่นๆ ไปด้วย

ในสหรัฐอเมริกา พอดแคสต์ถือกำเนิดขึ้นจากบล็อกเกอร์ที่เลือกใช้พอดแคสต์เป็นตัวช่วยในการขยายความที่อยู่นอกเหนือไปจากงานเขียน และในเวลาต่อมา วงการการศึกษา องค์กรธุรกิจ สื่อ และแม้แต่สถาบันการเมือง ได้มีการใช้พอดแคสต์เพื่อเป็นกระบอกเสียงให้กับองค์กร โดยรายการพอดแคสต์ของประเทศสหรัฐอเมริกามีความหลากหลาย ตั้งแต่รายการประเภทข่าว บันเทิง ตลก วาไรตี้ บอร์ดเกม วิทยาศาสตร์ สุขภาพ การเงิน อาหาร สารคดี สืบสวนสอบสวน ไปจนถึงละครพอดแคสต์ พอดแคสเตอร์สามารถสร้างรายได้หลักจากการจัดรายการพอดแคสต์ ทำให้บุคคลธรรมดาสามารถเป็นผู้มีอิทธิพลทางสังคมจากการใช้เสียงเป็นสื่อกลางสื่อในรูปแบบออนไลน์ เช่น วิทยู สื่อสิ่งพิมพ์ต้องนำเอาพอดแคสต์ซึ่งเป็นสื่อออนไลน์มาใช้เพื่อขยายฐานการให้บริการและเพื่อความอยู่รอด กลายเป็นว่าพอดแคสต์ได้กลายมาเป็นรายได้หลักของบริษัทแทนสื่อประเภทเดิม ในอนาคตจำนวนผู้ฟังพอดแคสต์ในสหรัฐอเมริกายังมีโอกาสดิบโตอีกเป็นจำนวนมาก เพราะพอดแคสต์ต่างก็มีการพัฒนาคุณภาพของเนื้อหาเพื่อให้ทัดเทียมกัน จะเห็นได้ว่าไม่เคยมีพอดแคสต์ใดที่สามารถยึดครองพื้นที่บนสื่อได้โดยปราศจากคู่แข่ง ไม่ได้มีพอดแคสต์เพียงรายการเดียวที่ถูกรายการโทรทัศน์ซื้อลิขสิทธิ์

ในประเทศไทย การจัดทำพอดแคสต์ถือกำเนิดขึ้นโดยผู้ฟังพอดแคสต์ภาคภาษาอังกฤษที่มีความต้องการในการสร้างพอดแคสต์ขึ้นมาเพื่อเป็นงานอดิเรก โดยเนื้อหาของพอดแคสต์เป็นไปตามความสนใจของผู้จัดรายการ จุดเปลี่ยนของรายการพอดแคสต์ในประเทศไทย เกิดขึ้นเมื่อปลายปี พ.ศ. 2559 ที่มีการเปลี่ยนผ่านจากการจัดรายการในรูปแบบของงานอดิเรก เป็นการจัดรายการเพื่อต่อยอดการเข้าถึงของผู้บริโภค นำโดยรายการในเครือเดอะ โมเมนต์ ซึ่งเป็นสำนักข่าวออนไลน์ คุณภาพของรายการพอดแคสต์ได้ถูกยกระดับ ด้วยการลงทุนในการใช้อุปกรณ์ในการจัดรายการ และการตัดต่อรายการที่มีความเป็นมืออาชีพมากขึ้น รายการพอดแคสต์ภาคภาษาไทยในปัจจุบันมีความหลากหลายมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ความหลากหลายนี้ยังไม่สามารถเปรียบเทียบกับรายการพอดแคสต์ในประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น ในประเทศไทยยังไม่มีรายการพอดแคสต์ประเภทสืบสวนสอบสวนที่ผู้ดำเนินรายการเป็นผู้สอบสวนข้อเท็จจริงเอง นอกจากนี้ ยังไม่ปรากฏว่ามีพอดแคสต์ภาคภาษาไทยในรายการประเภทรายการตลกและละครพอดแคสต์

อีกประเด็นที่มีความแตกต่างอย่างชัดเจนระหว่างพอดแคสต์ในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทย คือการที่มหาวิทยาลัยในประเทศไทยไม่ได้ให้ความสำคัญกับสื่อประเภทพอดแคสต์ โดยในปัจจุบันไม่มีพอดแคสต์ที่ถูกจัดขึ้นในระดับมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม ถือเป็นข้อที่มหาวิทยาลัยในประเทศไทยสามารถนำไปพิจารณา เพื่อนำเสนอเป็นสื่อที่ใช้สอนนิสิตนักศึกษาควบคู่ไปกับการสร้างสื่อประเภทภาพเคลื่อนไหว โดยการเข้าถึงพอดแคสต์นั้นสามารถทำได้โดยสะดวก และกระบวนการในการจัดทำสื่อประเภทนี้ใช้ระยะเวลาที่สั้นกว่า การจัดทำสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบอื่น เช่น การทำ Massive Open Online Course หรือ MOOC นอกจากกระบวนการทำสื่อการเรียนการสอนที่สะดวกกว่า การเข้าถึงสื่อประเภทพอดแคสต์นักศึกษาสามารถเข้าถึงสื่อได้สะดวกกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ การเข้าถึง MOOC โดยสามารถดาวน์โหลดพอดแคสต์เก็บไว้ได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้พื้นที่การเก็บไฟล์ในโทรศัพท์มือถือน้อยกว่าไฟล์ MOOC

พอดแคสเตอร์ของประเทศไทยได้ถูกแบ่งออกเป็นพอดแคสเตอร์ประเภทบุคคลและกลุ่มบุคคล ที่จัดพอดแคสเตอร์เป็นงานอดิเรก และพอดแคสเตอร์ผู้จัดทำรายการในนามบริษัทและองค์กร ซึ่งประเด็นนี้แตกต่างจากพอดแคสเตอร์ในสหรัฐอเมริกาอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากพอดแคสเตอร์ผู้จัดรายการประเภทบุคคลและกลุ่มบุคคลยังคงไม่สามารถรองรับได้ด้วยการจัดรายการพอดแคสต์ และแม้ว่าจะเป็นพอดแคสเตอร์ที่ถูกจ้างมาให้จัดรายการ เช่น กรณีของเดอะ สแตนด์บาย พอดแคสต์พบว่า รายการพอดแคสต์ของเดอะ สแตนด์บายพอดแคสต์ไม่ได้มีสปอนเซอร์สนับสนุนทุกรายการ ส่วนหนึ่งเป็นเพียงการทำรายการเพื่อเพิ่มความหลากหลายในการบริโภคสื่อให้กับผู้บริโภคเท่านั้น

ในประเด็นของการทำรายได้ รายการพอดแคสต์ภาคภาษาไทยยังคงมีข้อจำกัดอยู่มาก เพราะภาษาไทยมีผู้ใช้งานในระดับที่น้อยกว่า 70 ล้านคน เมื่อภาษาไม่ได้มีความเป็นสากล ทำให้เป็นการยากในการเปิดโอกาสให้มีสปอนเซอร์จากต่างประเทศมาใช้บริการพอดแคสต์ภาคภาษาไทย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันถือว่าพอดแคสต์ภาคภาษาไทยมีแนวโน้มที่จะได้รับการตอบรับในระดับที่ดีขึ้นจากผู้สนับสนุนด้านโฆษณาในระดับภายในประเทศ

โจทย์ที่พอดแคสเตอร์และบริษัทที่จัดทำพอดแคสต์จะต้องแก้ปัญหา คือ ทำอย่างไรที่จะขยายฐานผู้ฟังจากเดิมที่อยู่ในระดับเฉพาะกลุ่มให้กลายเป็นจำนวนมาก ในปัจจุบันจำนวนผู้เข้าฟังพอดแคสต์มีปริมาณเพิ่มขึ้น แต่ไม่ใช่การเพิ่มปริมาณแบบทวีคูณ ผู้จัดรายการพอดแคสต์มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น และจำนวนองค์กรที่เข้ามาจัดรายการพอดแคสต์มีเพิ่มมากขึ้นทั้งองค์กรธุรกิจและองค์กรมหาชน อย่างไรก็ตาม พบว่าพอดแคสต์ในระดับองค์กรยังไม่ได้รับการประชาสัมพันธ์ตามสมควร ทำให้มีคนเข้าฟังในจำนวนที่น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับสื่ออื่น เช่น ยูทูบ และเฟซบุ๊ก สิ่งที่พอดแคสต์ควรได้รับการพัฒนา คือการสร้างคอนเทนต์ที่น่าสนใจติดตามและมีความเป็นลักษณะเฉพาะตัวที่ยากต่อการเลียนแบบ จะทำให้พอดแคสต์ในประเทศไทยเติบโตได้แบบยั่งยืน

ບຸກຄະນະ

- BBC News. (2005). Apple brings podcasts into iTunes. Retrieved June 20, 2018, from <http://news.bbc.co.uk/2/hi/technology/4631051.stm>
- Berry, R. (2015). A golden age of podcasting? Evaluating serial in the context of podcast histories. *Journal of Radio & Audio Media*, 22(2), 170-178.
- Fingas, J. (2018). *HBO readies documentary on 'Serial' podcast subject Adnan Syed*. Retrieved June 30, 2018, from <https://www.engadget.com/2018/05/16/hbo-readies-documentary-on-serial-subject-adnan-syed/>
- Flynn, P. (n.d.). *Income-Reports*. Retrieved June 28, 2018, from <https://www.smartpassiveincome.com/income-reports/>
- Geoghegan, M. W., & Klass, D. (2005). *Podcast solutions*. Apress.
- Gimlet Creative. (n.d.). *Shows*. Retrieved June 28, 2018, from <http://creative.gimletmedia.com/shows/>
- Gimlet Media. (n.d. [a]). *Our Team*. Retrieved June 28, 2018, from <https://www.gimletmedia.com/about>
- Gimlet Media. (n.d. [b]). *All Shows*. Retrieved June 28, 2018, from <https://www.gimletmedia.com/shows>
- Gueorguieva, V. (2008). Voters, MySpace, and YouTube: The impact of alternative communication channels on the 2006 election cycle and beyond. *Social Science Computer Review*, 26(3), 288-300.
- Hammersley, B. (2004). Audible revolution. *The Guardian*, 12(2).
- Heater, B. (2017). *Podcast network Gimlet Media scores \$15 million in funding*. Retrieved June 29, 2018, from <https://techcrunch.com/2017/08/02/podcast-network-gimlet-media-scores-15-million-in-funding/>
- HowStuffWorks. (n.d.). *About HowStuffWorks*. Retrieved June 29, 2018, from <https://www.howstuffworks.com/about-hsw.htm>
- Jham, B. C., Duraes, G. V., Strassler, H. E., & Sensi, L. G. (2008). Joining the podcast revolution. *Journal of Dental Education*, 72(3), 278-281.
- Kaminski, J. (2011). Diffusion of innovation theory. *Canadian Journal of Nursing Informatics*, 6(2), 1-6.
- Leadem, R. (2017). *The Growth of Podcasts and Why It Matters (Infographic)*. Retrieved June 29, 2018, from <https://www.entrepreneur.com/article/306174>
- Lore. (n.d.). *About the Podcast*. Retrieved June 29, 2018, from <http://www.lorepodcast.com/about/>
- Mallenbaum, C. (2015). *The 'Serial effect' hasn't worn off*. Retrieved June 30, 2018, from <https://www.usatoday.com/story/life/2015/04/13/serial-podcast-undisclosed/25501075/>
- McKinney, D., Dyck, J. L., & Luber, E. S. (2009). iTunes University and the classroom: Can podcasts replace Professors?. *Computers & education*, 52(3), 617-623.
- New York Public Radio. (n.d.). *On Air, Online, and On the Street*. Retrieved June 29, 2018, from <http://www.nypublicradio.org/>

- New York Times, The. (n.d.). *Podcasts*. Retrieved June 29, 2018, from <https://www.nytimes.com/podcasts/?module=SectionsNav&action=click&version=BrowseTree®ion=TopBar&contentCollection=Podcasts&pgtype=Homepage>
- NPR. (n.d.). *Podcast Directory*. Retrieved June 28, 2018, from <https://www.npr.org/podcasts/organizations/1>
- Parson, V., Reddy, P., Wood, J., & Senior, C. (2009). Educating an iPod generation: undergraduate attitudes, experiences and understanding of vodcast and podcast use. *Learning, Media and Technology*, 34(3), 215-228.
- Podcast Insights. (2018). *2018 Podcasts Stats & Facts (New Research from March 2018)*. Retrieved June 20, 2018, from <https://www.podcastinsights.com/podcast-statistics/>
- Rainsbury, J. W., & McDonnell, S. M. (2006). Podcasts: an educational revolution in the making?. *Journal of the Royal Society of Medicine*, 99(9), 481-482.
- Rao, S. (2018). 'Alex, Inc.' is a sitcom about a podcast about a podcast company. How did that get on TV? Retrieved June 24, 2018, from https://www.washingtonpost.com/news/arts-and-entertainment/wp/2018/03/26/alex-inc-is-a-sitcom-about-a-podcast-about-a-podcast-company-how-did-that-get-on-tv/?noredirect=on&utm_term=.dccdc19a0da5
- Serial. (n.d.). *About Season One*. Retrieved June 30, 2018, from <https://serialpodcast.org/season-one>
- Voices.com. (2015). *Planning Your Podcast*. Retrieved June 24, 2018, from <https://www.voices.com/blog/planning-your-podcast/>
- Wikipedia. (n.d. [a]). *New York Public Radio*. Retrieved June 28, 2018, from https://en.wikipedia.org/wiki/New_York_Public_Radio
- Wikipedia. (n.d.[b]). *NPR*. Retrieved June 28, 2018, from <https://en.wikipedia.org/wiki/NPR>
- Wikipedia. (n.d.[c]). *HowStuffWorks*. Retrieved June 28, 2018, from <https://en.wikipedia.org/wiki/HowStuffWorks>
- WNYC Studios. (n.d.). *Shows*. Retrieved June 28, 2018, from <https://www.wnycstudios.org/shows>